Bestuursdienst

gemeente Groningen

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Afdeling Directiestaf
Onderwerp Opdracht Stichting Groninger Forum

Groninger Forum
De heer B. van Kampen
Postbus 780
9700 AT Groningen

Telefoon (050) 367 62 41 Bijlage(n)

Datum 10 NOV 2010 Uw brief van

Ons kenmerk OS 10.2449274

Behandeld door W Rothstegge

Geachte heer Van Kampen,

De komende jaren zijn van groot belang voor de totstandkoming van het Groninger Forum. Op 2 november jl. heeft het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen het principebesluit genomen om de € 35 miljoen ter beschikking stellen voor de ontwikkeling van de Oostzijde Grote Markt/ Forum. De Provinciale Staten zijn uitgenodigd hier een eventuele reactie op te geven. Bij een positieve bespreking kan de ontwikkeling definitief doorgaan en breekt een periode aan van grote activiteit. Die is, voor wat betreft de bouw, tijdelijk. Belangrijker is dat de economische effecten zoals berekend voor de periode na de bouw, een grote impuls aan de stad geven, zowel qua werkgelegenheid, inkomen voor de middenstand, als voor wat betreft toeristische aantrekkingskracht. Naast uitgelokte investeringen in de directe omgeving is uiteraard een grote culturele impuls te verwachten.

De gemeente stelt jaarlijks een bedrag van € 2,5 miljoen (exclusief accres) ter beschikking voor de exploitatie van het Groninger Forum. Wanneer het gebouw er staat zal dit, samen met de daarvoor te bestemmen subsidiegelden van de in het Forum deelnemende partners en de door het Forum zelf te verwerven middelen, een dekkende exploitatie opleveren. In de tussentijd is het een belangrijke opgave om iedereen van de waarde van het Groninger Forum te overtuigen, c.q. overtuigd te houden. Immers: het ultieme bewijs daarvan kan pas worden geleverd als het Forum er staat en de inhoud tastbaar is. Daarom hecht het College er aan nu al goede afspraken te maken met het Groninger Forum, die functioneren als een onderlegger en routebeschrijving van wat er de komende jaren wordt ondernomen om zo goed en overtuigend mogelijk naar het nieuwe Forum toe te werken en te groeien. In dit verband hebben wij afspraken gemaakt met het Forum over de ontwikkeling van de inhoud, de bestuurlijke organisatie, optimale draagvlakverwerving en de vermarkting.

Alvorens op die opdrachten in te gaan is het goed te bedenken dat na een korte, hevige verbouwingsperiode, met grote inzet van het Groninger Forum, onze dienst ROEZ en vele andere betrokkenen ForumImages zijn poorten heeft geopend, op 24 september jl. Dit huis biedt natuurlijk een onderkomen aan art house film, dat anders een onderbreking van zes jaar had gekend alvorens weer in het Forum actief te zijn. Ongeveer 100.000 jaarlijkse bezoekers blijven zo behouden. Daarnaast is ForumImages een opstap naar het 'grote' Forum, Hier worden de komende jaren vele activiteiten ontwikkeld die een voorproefje geven van wat ons in het 'echte' Forum te wachten staat. Binnen onze diensten zijn ook de nodige vorderingen gemaakt met betrekking tot het realiseren van het Groninger Forum; bestekken voor de gebouwen worden gemaakt en conform planning zal komend jaar de aanbesteding plaatsvinden. Het College zal in de komende tijd een Forumvisie presenteren en er wordt een pve voor het Forum opgesteld. Uiteindelijk zal het Groninger Forum een eigenstandige plaats in de nieuwe cultuurnota (2013) krijgen.

Uitgangspunt voor opdrachten.
De opdrachten die het College met het Forum heeft besproken, hebben als uitgangspunt de visie en missie, zoals die voortkomen uit de goedgekeurde bedrijfsplannen. Zij zijn op verzoek van het College nogmaals samengevat door het Forum.

Wat en hoe.
Het Groninger Forum belicht actualiteit, geeft geschiedenis betekenis en kijkt naar de toekomst. Centraal daarbij staat alles wat zijn stempel drukt op de samenleving en wat oproept tot (re)actie; kortom, de onderwerpen die een blijvende indruk achterlaten in onze cultuur en geschiedenis. De vorm die gekozen wordt: verhalen die ertoe doen, van Groningers in de wereld en van de wereld in Groningen. Door die verhalen is het Forum een huis waar mensen elkaar willen ontmoeten, uitgedaagd en verrast willen worden.

Visie.
De ontwikkelingen van deze tijd kenmerken zich door een stormachtige ontwikkeling van digitalisering, die een oerwoud aan ongeordende informatie oplevert. Er moet een nieuwe ordening van kennis, duiding en de toegankelijkheid daarvan ontstaan. Dit gaat hand in hand met een nieuwe behoefte aan het delen en valideren van die kennis door persoonlijk contact. Verder vergroot het aandachtsveld, de keuzemogelijkheden én de mondigheid van mensen zich, waardoor de balans tussen het digitale en het intermenselijke gevonden zal moeten worden. Deze verschuiving wordt door vrijwel alle trendwatchers beschreven en blijkt ook uit bijvoorbeeld de stijgende bezoekaantallen aan onze bibliotheek, terwijl de specifieke

uitleencijfers nauwelijks veranderen. Er wordt beantwoord aan een nieuw soort informatiebehoefte.

Inhoud.
De programmering van het Groninger Forum kent beeld en beeldcultuur (speelfilms, documentaires, video, fotografie en multimedia), literatuur, gedrukte en digitale informatie (boeken, poëzie, kranten, tijdschriften, internet, social media en nieuwe digitale ontwikkelingen), stadsgesprekken, debatten, tentoonstellingen en presentaties, en last but not least, alles wat in de tijd (geschiedenis en actualiteit) voor ons belangrijk is.
Naast doorlopende programmering (op atrium en pleinen) presenteert het Forum één tot twee keer per jaar smaak- en spraakmakende projecten en tentoonstellingen. Aan ieder initiatief wordt een educatief programma voor jong en oud gekoppeld. Verder wordt doorlopend gewerkt aan experimentele ontwikkelingen die het Forum verder brengen in z'n functioneren, de laboratoriumfunctie.

Onderscheidend vermogen.
Het Groninger Forum onderscheidt zich door de programmering van de deelnemende partners naadloos te verbinden en te versterken. Hierdoor ontstaat ruimte voor grensoverschrijdende en vernieuwende ideeën en projecten, zowel vanuit eigen visie op cultuur, als door deelname van bezoekers. Het Forum is er voor alle Groningers en voor iedereen die zich door het concept aangetrokken voelt. Het Forum stelt zich ten doel op zijn aandachtsgebieden een landelijke speler te zijn. En meer dan dat. Met verhalen die ertoe doen. Op die manier wordt het Groninger Forum, op de wijze zoals aangegeven in de laatste visie van de Raad van de Cultuur, het huis van de culturele burger.

In de tussentijd
Aangezien het Forum zoals het bedoeld is er pas staat in 2016, positioneren we het in de tussentijd met het thema: 'Langzaam leuker'.

Dit wordt ingevuld door in ForumImages, straks in de ForumBibliotheek en op locatie, in de stad en provincie, activiteiten te ontplooien als voorloper van wat er in het 'echte' Forum te beleven valt. Last but not least zal het Forum zich inspannen om te laten zien dat het ook voor andere culturele partijen een verrijking is.

Opdracht 1: inhoud

Principes.
Het College wil zich niet bemoeien met de creatieve inhoud van het Forum. Wel zal de gemeente, vergelijkbaar met andere (cultuur)domeinen een visie en Programma van Eisen opstellen die fungeren als piketpalen waarlangs het Forum het aanbod dient te ontwikkelen. De functies welke de gemeente wenst te subsidiëren zullen de toetssteen zijn voor financiering.

- multidisciplinair: de activiteiten van het Forum combineren verschillende disciplines, zowel van de partners als van andere aansprekende partijen. Natuurlijk wordt de expertise van de partners daarbij gebruikt om hun bestaand aanbod te ontwikkelen, maar de essentie ligt in de combinatie en synergie waardoor veel dwarsverbanden gelegd worden die nu nog niet gelegd worden. Dit kan ook niet in een instelling met een eigen, separate opdracht. Deze ontwikkeling is overal in de culturele wereld zichtbaar, maar komt niet van de grond, juist omdat de oude grenzen blijven bestaan. Het Groninger Forum kan en zal een voorlopersrol spelen in deze ontwikkeling.
- activiteiten combineren vaak verleden, heden en toekomst.
- activiteiten zijn zowel 'bottom up', als 'top down'; op de pleinen (en in zaal 2 van ForumImages) komen deze twee bij elkaar, wordt de programmering zo ingericht dat mensen verleid worden ook kennis te nemen van de 'top down' activiteiten.
- activiteiten zijn verrassend en vernieuwend.
- er wordt regelmatig samengewerkt met het culturele veld, c.q. zij wordt uitgenodigd te participeren óf het veld nodigt het Forum uit om te participeren
- activiteiten maken gebruik van en ontwikkelen nieuwe (digitale) ontwikkelingen, zoals multimedia en social media.
  activiteiten zoeken mensen op (in de wijk, in de provincie).

Als gemeente verwachten wij een stijgende lijn in:
a) het aantal en de aard van activiteiten
b) bezoekersaantallen

Resumé:
"Ontwikkel, gedurende de komende 6 jaar, een aansprekend aanbod voor het Groninger Forum waarbij het gemeentelijk PVE Forum leidend is."

Opdracht 2: Bestuurlijke constructie
Een belangrijke succesfactor voor het slagen van het Forum is een goede en daadkrachtige organisatie. De partners in het Forum hebben in december 2008 unaniem ingestemd met een model waarbij sprake is van één

organisatie, één directie en één exploitatie. Als zodanig is dit ook in het definitieve bedrijfsplan van het Groninger Forum verwoord.
De gemeente is in een overleg met het Groninger Forum en haar partners overeengekomen dat de invulling van dit bestuurlijk construct te weten één ongedeelde organisatie met instemming van de gemeente, uiterlijk 31 december 2010 beschikbaar is. Dit model dient uiterlijk 1 januari 2012 bekrachtigd te zijn.
Zoals hierboven aangegeven is dit een opdracht voor zowel het Groninger Forum als voor de deelnemende partners. Deze zullen separaat op de hoogte worden gesteld. Als resultante zullen vanaf 1-1-2013 de subsidies, die behoren bij alle functies waarvoor het Groninger Forum conform het pve Groninger Forum verantwoordelijk is, middels een subsidierelatie aan Stichting Groninger Forum ter beschikking worden gesteld,

Resumé:
"Zorg voor één bestuurlijke organisatie die zowel inhoudelijk als financieel verantwoordelijk is voor het gehele Groninger Forum die, op het moment dat de nieuwe cultuurnota in werking treedt, operationeel is"

Opdracht 3: draagvlakverwerving
Het is even uitdagend als noodzakelijk voor het Groninger Forum onvermoeibaar te blijven werken aan draagvlak. Niet dat het concept dat op zich zo nodig heeft, als wel dat het nog vijf tot zes jaar duurt tot het 'grote' Forum open gaat. Het College heeft het Forum opdracht gegeven draagvlak te verwerven onder een aantal doelgroepen, te weten: de Groningse inwoners in de breedte, specifieke, aan de partners gebonden doelgroepen, het culturele veld en niet in de laatste plaats de politiek. Hiervoor zullen projecten ontwikkeld worden die als een vast onderdeel in de jaarlijkse programmering zichtbaar zijn. Het College zal dit hanteren bij de subsidietoekenning.
Voor wat betreft de politiek heeft het Forum zich bereid verklaard met enige regelmaat de Raad mee te nemen in de ontwikkelingen die er zijn ten aanzien van de inhoud, de manier waarop de programmering in het nieuwe gebouw gestalte zal krijgen.
Ten slotte nog iets over misschien wel het meest uitdagende onderdeel van de opdracht: draagvlak verwerven bij álle Groningers. Het Forum is er zelf alles aan gelegen om in de praktijk te bewijzen dat het 'cultuur' toegankelijk kan maken voor veel meer mensen dan zij die tot dusver musea en cultuurmanifestaties bezoeken. Hiertoe zal het Forum ook de wijken ingaan en projecten op andere manieren naar de mensen toe brengen; de familiebibliotheken kunnen als dependance van het Forum fungeren.

Een grote doelgroep die hier genoemd moet worden is die van de studenten. Zij zullen niet alleen de weg naar het Forum weten te vinden, maar kunnen ook bijdragen. In bijna alle projecten die het Forum doet zijn er al contacten met de RUG en de Hanzehogeschool Groningen. Met de ROC's zijn deze contacten in de maak.

Resumé:
"ontwikkel een programma (zie opdracht 1) waardoor het draagvlak bij de bij de diverse doelgroepen wordt vergroot en wordt behouden"

Opdracht 4: de marketing
Marketing is een middel en geen doel op zich, ze wordt hier specifiek benoemd onder andere om de samenwerking met andere partners, zoals Marketing Groningen en City Club Groningen, te benadrukken.
Alleen activiteiten, hoe goed ook, zijn niet voldoende om het Groninger Forum de plaats te geven die wij graag willen. Het Forum krijgt de opdracht om voldoende krachtige marketingactiviteiten te ontwikkelen. Hieronder vallen de verdere ontwikkeling van de nieuwe website, de nieuwsbrief en gebruikmaken van virals, social media en andere web 2.0 applicaties. Het gaat inhoudelijk bij de marketing om de inhoud van nu, wat er straks in het gebouw te beleven is en om toenemende deelname van brede groepen uit de samenleving. De toeristische factor zal pas op het moment dat het gebouw er staat een belangrijke factor kunnen worden, maar dient wel te worden voorbereid in het professionele segment (tour operators etc.).
Marketingactiviteiten zullen programma-aankondigingen omvatten en zich vertalen in deelname van inwoners in de activiteiten. Zij moeten ook oog moeten hebben voor medeburgers met een beperking (onder andere deelname van NOVO) en voor allochtone inwoners. Het Forum zal zowel door activiteiten op locatie, als via marketing de wijken opzoeken. Er zullen daarvoor een kennismakings- en 'mee–doen-plan' worden ontwikkeld.

Het Groninger Forum zal aanwezig zijn in het Informatiecentrum op de Grote Markt en daar inzicht geven in de vorderingen van de bouw, evenals van wat er zich in het gebouw zal gaan afspelen. Met behulp van het eigen medialab zullen presentaties worden gemaakt die een beeld geven van de activiteiten op de pleinen, de sfeer en de flexibiliteit van aanbod in het gebouw en van een aantal voorbeeldtentoonstellingen. Uiteraard komen deze presentaties ook op de website. Het Forum maakt deel uit van een brede stad met veel activiteiten op diverse terreinen. Dat impliceert ook dat het Forum zich niet isoleert maar daar waar het kan gezamenlijk optrekt. Ieder jaar zal het Forum een marketingplan opstellen waarin deze en andere ingrediënten zijn opgenomen.

Het Groninger Forum maakt uiteindelijk deel uit van een grotere binnenstedelijke ontwikkeling, de (her)ontwikkeling van de Oostzijde Grote Markt. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor onder andere de bezoekersaantallen en de werkgelegenheid. De gemeente zal regelmatig monitoren hoe de bezoekersaantallen en de werkgelegenheid zich ontwikkelen. Dat is ook van toepassing op het Groninger Forum, waarbij we ook de tijdelijke situatie in ogenschouw nemen. Ons college zal, conform de motie van de raad van juni 2010, de economische effecten van de ontwikkeling van het het project Grote Markt Oostzijde/Forum periodiek inzichtelijk maken.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester

de secretaris